

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1. Σύμφωνα με το **Κείμενο 1** οι λόγοι στους οποίους αποδίδεται η υπογεννητικότητα είναι:

- τα προβλήματα οικονομικής και επαγγελματικής φύσης, η ανεπαρκής κοινωνική πρόνοια
- η κρίση των σχέσεων και αξιών στο πλαίσιο της τεχνολογικής ανάπτυξης
- το αίσθημα της αβεβαιότητας που αισθάνονται κυρίως οι νέοι
- η χρήση των «έξυπνων» κινητών που συμπίπτει χρονικά με την αποξένωση των ανθρώπων και τη διεύρυνση της απόστασης των φύλων

B1.

1-β

2-β

3-α

4-α

5-α

B2.α. Η τρίτη παράγραφος του **Κειμένου 1** αναπτύσσεται με τον τρόπο αιτίου-αποτελέσματος. Συγκεκριμένα, ως αιτία καταγράφεται «η χρήση των smartphones» και ανάμεσα στ' αποτελέσματα οι αλλαγές στους τρόπους αλληλεπίδρασης, τα εξιδανικευμένα πρότυπα, οι μη ρεαλιστικές προσδοκίες, η αύξηση της μοναξιάς, της κοινωνικής απομόνωσης και ψυχολογικής δυσφορίας, το ιδεολογικό χάσμα μεταξύ νέων ανδρών και γυναικών («Έχουν αλλάξει... πανεπιστημιακής εκπαίδευσης»).

Η συγκεκριμένη επιλογή εξυπηρετεί την πρόθεση της κειμενογράφου να αναδείξει τη σχέση αιτίου-αποτελέσματος και ειδικότερα τον αντίκτυπο της ψηφιακής τεχνολογίας «χρήση smartphones» στις ανθρώπινες σχέσεις και στην επίταση του φαινομένου της μοναξιάς, αρθρώνοντας λόγο πειστικό.

β. «Γιατί»: Αιτιολόγηση → Ατιολογείται γιατί μπορούμε να μιλήσουμε για «γεράματα της μικρής ηλικίας και για νιάτα μεγάλης ηλικίας», δηλαδή για την ύπαρξη προοδευτικών ηλικιωμένων και συντηρητικών νέων.

«Λοιπόν»: Συμπέρασμα → Εξάγει συμπέρασμα, αναφέρει ότι υπάρχουν δύο στρατόπεδα, δύο διαφορετικές γενιές με χαρακτηριστικά μη αναμενόμενα, μη σχετιζόμενα με την ηλικία τους «Μπορούμε μάλιστα...για τις επαναστατικές καινοτομίες».

Β3. Με το ασύνδετο σχήμα ο πομπός καταγράφει τα χαρακτηριστικά που αποδίδονται στα νιάτα με πυκνό λόγο, ταχύτητα, ένταση, έμφαση, συναισθηματική φόρτιση. Ο ελλειπτικός, ασθματικός λόγος χαρακτηρίζεται επίσης από παραστατικότητα και προφορικότητα.

Με το α' πληθυντικό πρόσωπο ο πομπός εντάσσει τον εαυτό του σ' ένα ευρύτερο σύνολο, εκείνο των δεκτών, των αναγνωστών και μιλά ως εκπρόσωπος τους. Γεφυρώνει την απόσταση ανάμεσα στον πομπό και τους δέκτες, ενώ παράλληλα προσδίδει στο μήνυμα «για τα γεράματα της μικρής ηλικίας και τα νιάτα της μεγάλης ηλικίας» ευρύτερη διάσταση και συλλογικότητα (καθολικό βίωμα). Το ύφος καθίσταται άμεσο και οικείο.

Με τη συνυποδήλωση/μεταφορά κινεί το ενδιαφέρον των αναγνωστών, δίνει έμφαση στη μορφή του μηνύματος, αποδίδοντας το με ζωντανό, λογοτεχνικό, παραστατικό ύφος, καθιστώντας το περιεχόμενο του «ασυγκράτητος χαρακτήρας των νέων» πιο κατανοητό, δημιουργώντας παράλληλα κλίμα προβληματισμού και ευαισθητοποίησης.

Γ1. Στο συγκεκριμένο ποίημα το ποιητικό υποκείμενο προτρέπει τον αναγνώστη/την αναγνώστρια να απομακρυνθεί από τη θλίψη και τον αρνητισμό, να αδράξει και να χαρεί τη ζωή με εξωστρέφεια, αυτοπεποίθηση και τόλμη. Η πρόθεση του υλοποιείται με ποικίλους κειμενικούς δείκτες. Ενδεικτικά αναφέρουμε τους ακόλουθους:

- τη χρήση της **προστατικής** «Χτύπα τη θλίψη καταγής» με την οποία προτρέπει τους αναγνώστες να υιοθετήσουν μια «επιθετική» στάση ζωής, καταπολεμώντας το αρνητικό αίσθημα της θλίψης
- την **αντίθεση** ανάμεσα στις υποτακτικές «κι ακόμα να χαρείς/ κι όχι να πίνης ξύδι», εννοώντας ότι ο άνθρωπος δικαιούται να βιώνει χαρές και όχι πικρίες
- τη **δεοντολογική έκφραση (δεοντική τροπικότητα)** «Πρέπει να νιώσης όλες τις ηδονές που σε τραβάνε», παροτρύνοντας έτσι τους αναγνώστες να απολαύσουν στον μέγιστο βαθμό τις χαρές της ζωής
- την **εικόνα** «Μα πρώτα πρέπει να ανασάνης μπροστά στον ήλιο», η οποία αισθητοποιεί την ανάγκη του ανθρώπου για φως, για αισιοδοξία, ελπίδα και ελευθερία
- το **β' ενικό πρόσωπο** «Μην φοβηθείς το πάτημα σου» κλείνει το ποίημα με τη συμβουλή προς τους αναγνώστες να έχουν πίστη στον εαυτό τους και θάρρος.

Στο ερώτημα που αφορά στην προσωπική ανταπόκριση του αναγνώστη, η απάντηση είναι υποκειμενική. Ενδεικτικά αναφέρεται η εξής:

Θα ανταποκρινόμουν θετικά στο κάλεσμα του ποιητή να μην φοβάμαι τη ζωή, να χαρώ κάθε στιγμή και να πολεμήσω κάθε εμπόδιο και αντιξοότητα που θα προκύψει. Ο αγώνας της ζωής είναι δύσκολος αλλά συνάμα και ευχάριστος, δίνοντας την ευκαιρία να γνωρίσουμε καινούργια πράγματα, να αποκτήσουμε εμπειρίες και να διδαχθούμε από τα λάθη μας. Αυτό προϋποθέτει εκ μέρους όλων μας, ανεξαρτήτως ηλικίας, τη βίωση κάθε στιγμής με αυτοπεποίθηση και τόλμη.

Δ1.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Κειμενικό είδος: Άρθρο σε σχολική εφημερίδα

Χαρακτηριστικά:

Τίτλος

Επικαιρικός πρόλογος / αφόρμηση από την επικαιρότητα

Χρήση γ' προσώπου και α' προσώπου (εφόσον θα αναρτηθεί σε σχολική εφημερίδα)

Α' Λόγοι έξαρσης της μοναξιάς

- Υλιστική θεώρηση εποχής → κυριαρχία ορθολογισμού → υποβάθμιση συναισθήματος
- Ασθματικός ρυθμός εποχής → γρήγοροι ρυθμοί διαβίωσης, έλλειψη χρόνου και διάθεσης για διαπροσωπικές σχέσεις
- Ανταγωνισμός- ατομικισμός-κυριαρχία συμφέροντος → η αδιαφορία για τον συνάνθρωπο φτάνει στα όρια του κυνισμού
- Στερεοτυπικές αντιλήψεις, προκαταλήψεις, ηλικιακός ρατσισμός → επιφυλακτικότητα και καχυποψία στις ανθρώπινες σχέσεις
- Κρίση θεσμού οικογένειας → ασύμπτωτα προγράμματα, έλλειψη ποιοτικού χρόνου ανάμεσα στα μέλη της
- Κυριαρχία τεχνολογίας → περιορισμός λόγου και διαλόγου → τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης προσδίδουν μια αίσθηση ψευδούς κοινωνικότητας και επικοινωνίας

Β' Τρόποι συνεργασίας νέων με τους ανθρώπους της τρίτης ηλικίας, ώστε να θεραπευτεί η μοναξιά των δύο γενεών

- Διάλογος, διαγενεακές λέσχες συζήτησης → οι νέοι αποκτούν εμπειρίες ζωής, οι ηλικιωμένοι νιώθουν ότι η ζωή και η μνήμη τους έχουν αξία
- Κοινές δραστηριότητες → εθελοντισμός, εργαστήρια καλλιέργειας δεξιοτήτων → οι νέοι μπορούν να βοηθήσουν στον ψηφιακό εγγραμματισμό των ηλικιωμένων και οι ηλικιωμένοι μπορούν να διδάξουν πρακτικές δεξιότητες (χειροτεχνία, μαγειρική...)
- Γνωριμία των νέων και βίωση της παράδοσης μέσω των ηλικιωμένων
- Συνεργασία σχολείων με κέντρα φροντίδας ηλικιωμένων → προγράμματα υιοθεσίας παππού/ γιαγιάς → σταθερή σύνδεση νέων μ' έναν ηλικιωμένο (τηλεφωνική επικοινωνία, εβδομαδιαίες συναντήσεις, περίπατοι...)

ΤΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΠΙΜΕΛΗΘΗΚΕ Ο ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΤΩΝ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΩΝ

«ΟΜΟΚΕΝΤΡΟ» ΦΛΩΡΟΠΟΥΛΟΥ

www.floropoulos.gr

ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΥΛΟΥ Μ. – ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ Μ.